

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujące
U w i a d o m i e n i a.

Przy rozdawaniu promiów celem polepszenia chowu ze Skarbu Rządowego przeznaczonych, przedsięwzięciem we Lwowie d. 30. Maia r. b. otrzymał nagrodę posiadacz gruntu Mikołaj Breotrzymał z Rosenberga za przychów nayıpięknieszego byka w kwocie 12 ZR. w M. K.

Przy rozdawaniu nagród w celu polepszenia chowu koni i bydła ze Skarbu przeznaczonych, dnia 11. Lipca r. b. na iarmarku w Podhaycach przedsięwzięciem, otrzymały takowe następujące osoby, iako to: 1) za przychów nayıpięknieszych żrzebców po stadnikach Skarbowych nagrody po 20 Cz. Zlt. w złocie: Jan Paszkowski, Ekonom z Zarwanicy Cyrkułu Tarnopolskiego, Maciej Pfeifer, poddany z Bekersdorfu i Michał Andruszewski, Mandataryusz z Psar; 2) za przychów nayıpięknieszych kłaczek po stadnikach Skarbowych nagrody po 6 Dukatów w złocie poddani: Antoni Adom i Jan Martin z Bekersdorfu, Wilhelm Fischer i Jakób Gruber z Dobrzanicy, Jakób Franz z Kimirza i Franciszek Wespiański z Swirza; 3) za przychów nayıpięknieszych byków nagrody po 12 ZR. w M. Kon. poddani: Maciej Załuski z Siołka, Filip Mathias z Rybnik i Elias Lewkiewicz z Podhaiec; 4) za przychów nayıpięknieszych krów poddani: Fryzant Zawaliński z Siołka, Kasper Warczuk z Szebalina, Szymon Krzyżanowski z Hhrynowa, Jan Stefanow z Hothocza, Nestor Czerewka z Starego Miasta i Szymon Halicki z Hinowiec.

Gazeta Preszburska donosi: Z znakomitych osób przybyło tu ieszcze. W dniu 15. w nocy o godzinie 9. Arcy-Xiąże Maxymilian; d. 16. przed południem o godzinie 11 Arcy-Xiąże Następca Tronu; tego samego dnia wieczorem Arcy-Xiążeta Karol, Antoni, Jan i Ludwik; dalej Xiąże Don Mignel Portugalski, równie w ciągu tych dni przybyło dwoie starszych dzieci Arcy-Xięcia Palatyna, Arcy-Xiążę Stefan i Arcy-Xiężniczka Hermina. Arcy-Xiąże Następca Tronu zaraz po przybyciu swoim przyjmował Arcy-Xięcia Palatyna, Arcy-Xięcia Ferdynanda iakoteż Jenerałów

i liczny korpus Oficerów, toż samo i dnia następującego.

Taż sama gazeta zawiera następujące doniesienie o Deputacyi Stanów Państwa wystanę w d. 15. z. m. do NN. Cesarstwa do Schloshofu.

Po przybyciu tamże Deputowanych i przebraniu się w domu gościnnym i po zwyczajnem wprowadzeniu onych do pokoiów bawialnych C.K. zanku letniego, udało się dwóch Deputowanych do C. K. W. Podkomorzego Cesarza Jegomości, dla uzyskania godziny postuchania. Otrzymawszy takową, powrócili do drugich Deputowanych dla oznajmienia im tego. Podczas gdy cała Deputacyia weszła do pokoju słuchalnego, NN. Cesarstwo stali pod baldachimem na kobiercu przedstawiającym podwyższone miejsce przed hrzeszami, obok których po prawey był stół nakryty złotem tkanym aksamitem. Mowca Deputacyi przewielebny JX. Biskup Kłobusicki, miał nayıpierwey krótką mowę w ięzyku łacińskim do Cesarza Jego Mości, witając N. Pana imieniem zebranych Stanów Państwa i zapraszając uroczyscie na Seym, na którą N. Pan odpowiedział w ięzyku łacińskim: Z wdzięcznością przyjmuję zaproszenie wiernych Stanów przez Deputowanych uczynione. Bezzwłoki udam się z Cesarzową, Moją Małżonką w d. 17. Września posrod nich, i zadosyc uczynię chętnie tak Moim iak i Stanów drogiego Mi Królestwa Węgierskiego i wcielonych do niego kraiów objawionym, rzetelnym i gorącym życzeniom.

Poczem Mowca obrócił się do N. Cesarzowej zapraszając także Monarchinię, która mu podobnie odpowiedziała w ięzyku łacińskim co następuje: Z nadzwyczajną radością przyjmuję zaproszenie Stanów; zaproszenie, bardzo dla Mnie ząd pożądanę, ponieważ od związku Moiego z ukochanym Małżonkiem Moim, waszym Królem pierwszy raz nadarza Mi się sposobność widzieć wierne i swemu Królowi zupełnie uległe Stany Królestwa Węgierskiego i do niego wcielonych kraiów na Seym zgromadzone. Poniescie WPańowie te Moie uczucia swoim mocodawcom, i zapewniycie ich o Moim sposobie myślenia i przychylności ku nim i całemu Węgierskiemu ludowi.

Po ukłonach nayıwyższego uszanowania, powrócila Deputacyia do pokoiów bawialnych, gdzie udał się także C. K. W. Podkomorzy. Tymczasem

)

sem nakryto i dano do stołu, przy którym C. K. W. Podkomorzy czynił honory i sam zajął miejsce. Po drugim daniu raczyli NN. Cesarstwo, w towarzystwie Jenerała Adjutanta, Podkomorzego w służbie, tudzież W. Ochmistrza i W. Ochmistrzyni Cesarzowéy Jeymości odwiedzić Deputowanych, za wniysiem których powstało cafe zgromadzenie i spełniło toast przy trzechkrotnym odgłosie za zdrowie i pomyślność całego nayiasniejszego Domu. NN. Cesarstwo raczyli nayuprzemiej z każdym Deputowanym rozmawiać i gdy powracali wznioś się znowu trzechkrotny odgłos: Niech żyją. Po stole wyjechała Deputacyia do Preszburga, i na drugim posiedzeniu publicznem, wszystkich Stanów zdała sprawę ze skutku poselstwa, przyjętą z iednogłosnemi oklaskami.

Oto są Królew. propozycye udzielone Stanom Węgierskim na posiedzeniu z d. 18. Września: Imieniem Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości, naszego naytaskawszego Pana oznaymia się ninieyszém dostojnemu Arcy-Xięciu (Palatynowi Węgierskiemu) iakoteż Nayprzewielebniejszym Przewielebnym, Wysoce Szanownym, Wysoce dostojnym i Jaśniewielmożnym, daley Jaśniewielmożnym Znakomitym i Urodzonym, niemniej Mądrym i Rozumnym Stanom Królestwa Węgierskiego i z temże połączonych krajów, którzy osobicie lub iako Deputowani swoich mocodawców, zebrali się na Seym terazniejszy przez N. Pana łaskawie zwołany.

»Z listów król. łaskawie Seym zwołujących (*Litterae Regales*) przekonany się Stany, że N. Cesarz Jegomość przejęty gorliwą i niezmordowaną pieczołowitością około Dobra Swoiego nayukochańszego Królestwa Węgierskiego ninieyszy Seym raczył naytaskawiej zwołać, i przełożyć, aby początek onego naznaczony został uroczystą koronacją Jego ukochanej Matżonki, nayiasniejszey Cesarzowey Karoliny Augusty, na Królową Węgierską, za pomocy świętęy Korony Państwa, niewątpiać bynajmniej, że Stany ten nowy dowód łaski Królewskiej ku Narodowi Węgierskiemu przyymą uszanowaniem i uległością iako dzieci ku Oycu.

Ze zaś troskliwości oycowskiej N. Pana iest zamiarem, aby, po ukończeniu tego uroczystego aktu owe przedmioty, które do pomyślności i większego szczęścia Królestwa Węgierskiego i z tém połączonych krajów, przyłożyć się mogą, na tym Seymie wzięte były pod rozwagę; zaś Stanom zupełnie nietayno, że wszystkie owe przedmioty, które według czasu i innych zmieniających się okoliczności do wspomnionego celu i do osiągnięcia większego udoskonalenia różnych gałęzi wewnętrznego Zarządu mogą się przyczynić, sto-

sownie do 67 artykułu uchwały Seymu z roku 1790, 1791 przez Deputacye Państwa na ten koniec wyznaczone (*Deputationes Regnicolares*) zostały wypracowane; właściwą zatem będzie w tym względzie rzeczą, aby prace te na Seymie rozpoznane, i podług uchwały Seymu w publiczne ustawy zamienione były. Ztąd zależeć będzie od mądrych narad Stanów, przełożyć przyzwowicie N. Panu ważności przedmiotów odpowiadający sposób, iak te prace na Seymie mają być rozpoznawane.

Daley, gdy N. Pan na Seymie w roku 1811 i 1812 dostatecznie Stanom wyłożył powody, z których Monarcha będąc w obiegu bankocetle na piątą część redukować i też rewersami wykupującymi zastąpić rozkazał, i oraz łaskawie zalecił, istniejące między prywatnymi związki i stosunki pieniężne podług pewney normy prawidła ułożyć, zaś przy mając być zaprowadzonéy ustawie żadna zgoda nie mogła być osiągniętą, zatem N. Pan, nie chcąc dopuścić, aby stosunki prywatnych w większe popadły zamieszanie, spowodowany został z urzędu swojego król. ogłosić w roku 1812 uprzednie rozporządzenie, któreby się do pieniędzy w obiegu będących stosowało.

Zewnętrzne okoliczności zagrażające od owego czasu, ostatecznym upadkiem pomyślności, takiego były rodzaju, iż gdyby natychmiast nie był nadzwyczajny środek przedsięwzięty, ani nieprzyiaciel byłby z granic Monarchii odparty, ni wydarłoby prowincyje znowu zdobyte, ni też Królestwu Węgierskiemu przez N. Pana odzyskane części mogły być być powrócone. Znacznem pomnożeniem do osiągnięcia tego zamiaru utworzonych rewersów antycypacyjnych, osiągnięto wprawdzie pożądaný cel, atoli powstały dla skarbu król. trudne okoliczności, iakby liczba onych znowu zmniejszona a tak szkody z pomnożenia masy tychże w obiegu będących z rewersami wykupna do teyże klasy należącemi pieniędzmi, dla całej Monarchii i dla Królestwa Węgierskiego pochodzące, iak dalece zamożność skarbu publicznego dozwalała, usunięte być mogły.

Po niezmiernych ofiarach król. skarbu, zwrócił N. Pan uwagę rozporządzić to, coby posłużyć mogło do utrzymania wartości rewersów antycypacyjnych i wykupna, przeciwko szkodliwemu wahaniu się, czego obszernie dowodzą naywyższe król. restrypty ogłoszone w latach 1816 i 1817 także w Królestwie Węgierskiem i iego postronnych krajach.

Przez ciągłe wykonywanie tym końcem użytych środków, zapobieżono dalszemu zmniejszaniu się wartości rewersów wykupna i umarzania, przez zawieranie ugód na monetę konwencyjną oddalono wszelkie niebezpieczeństwo dla majątku pry-

watnego, i tak zabezpieczono obieg pieniędzy przeciw szkodliwemu wahanu się.

W tym stanie, rzecz sama wymagała, aby, ponieważ znaczna jeszcze liczba rewersów wykupna i antycypacji znajduje się w obiegu, prawna ostrożność względnie stosunków prywatnych w dziedze ustaw była umieszczoną. Dla tego rozkazał N. Pan wezwać Stany, by usuwając troskliwie wszystko, coby spoczywającemu już na trwalszej podstawie kredytowi Państwa szkodzić, lub odmienionemu trybowi działań finansów uszczerbek przynieść mogło, przełożyły ustawę zarówno wierzycieli jak i dłużników, sprawiedliwości słuszność na względzie mającą, przez którąby umysły poddanych uspokojone, i ci od wszelkich niebezpieczeństw swego majątku zapewnieni byli.

I to jest to, co N. Pan Stanom łaskawie przełożyć za rzecz stosowną osądził. Z resztą N. Pan zostaje Stanom ze swoją C. K. łaską uprzeymie i ciągle życzliwy.

Przez Jego Ces. Król. Apostolską Mość.
W Preszburgu d. 15. Września 1825.

Ignacy Markus *m. p.*

Tu następuje Mowa Xięcia Palatyna Węgierskiego do Stanów, którą dla szczupłości miysca do następującego Numeru odkładamy.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północny.

Podług gazety National Intelligencer zamiarem jest Rządu założyć publiczny gościniec od brzegów Misuri do Santa Fe, stolicy Nowego Meksyku. W tym celu wyszła wyprawa, dla ukłania się z Indyjskimi pokoleniami, przez ich bowiem kraj ma być gościniec prowadzony a potrzeba ich zezwolenia zanim rozpoczęte będą roboty naymnięj rok czasu wymagające. Florydom zagrażali niedawno Kreekowie, mając podeyrzenie że trzech ich kraioców tamże zabito. Sześć do osmset było w pochodzie, atoli widok wystających przeciwko nim wojsk zmusił ich do ucieczki. Później ci trzej Indianie pokazali się w S. Augustin. Obiedwie Florydy gdy ie Hiszpania odstąpiła, miały tylko 15000 ludności, teraz liczą 50000. W roku przyszłym chcą się udać do kongresu, by jako niepodległe Państwo do związku były przyjęte.

Wielka Brytania i Irlandyia.

P. Stratford-Kanning ma niebawem popłynąć do Konstantynopola na fregacie Thetis. Taż sama fregata zabierze także P. Danford, Wice-Konzula w Algierze, na miejsce przeznaczenia swojego.

Wydział z 31 Członków niedawno przez Związek Katolicki w Irlandyi mianowany zebrał się w Dublinie w d. 31. Sierpnia. Trudnił się ón różnymi przedmiotami dotyczącymi się wychowania, lecz nie wdał się w żadne inne rozpoznanie.

Wiele Gazet Londyńskich wierząc listowi, odebranemu w Londynie przez Bordeaux, a datowanemu z Sincapore d. 9. Kwietnia 1825 donosiły, że Państwo Birmanów uległo zupełnie orężowi Angielskiemu i Król w Stolicy swojej Umerapura został wzięty w niewolę. Kuryier, porównyując daty, stara się okazać, że wiadomość ta nie może być pewną.

Francyia.

W d. 12. z. m. miał Xiążę Salerno w St. Cloud prywatne Króla i rodziny Królewskiej pozeegnawcze posłuchanie. W tymże dniu przedstawiono także Królowi 22 paziów Króla Bawarskiego. Hrabia Seze, który z kąpieli powrócił, podobnież miał zaszczyt mieć u Króla Jmci posłuchanie.

Niektóre Dzienniki donosiły, że Izba oskarżająca Sądu Paryżkiego oświadczyła, iż nie masz powodu do kryminalnego postępowania przeciwko P. Ouvrardowi. Gwiazda sądzi to być rzeczą mylną.

Turcyia.

Dostrzegacz Austriacki umieścił pod artykułem: »Z Wiednia d. 23. Września« co następuje:

»O zdarzeniach w Grecyi w ostatnich czasach możemy teraz czytelnikom naszym niektórych udzielić objaśnień. Takowe, jak wszystkie nasze dawniejsze wiadomości o widowni zdarzeń na Wschodzie, czerpiemy ze źródeł, za które bez obawy ręczemy.«

»Już od dawnego czasu, i podczas, gdy nayałszywsze wieści w całej Europie, i po części przez naczelników powstania, w samey Grecyi rozsiewane były względem prawdziwego stanu rzeczy, powstanie to, wyjąwszy wyspy i umocnioną twierdzą Messolongę na zachodnim stałym lądzie Grecyi, ściśnione orężem Ibrahima Baszy, tylko w Napoli di Romania zostawało.«

»Główną tą siedzibą rewolucyi miotał mocno duch stronnictwa. Deputowani różnych towarzystw Philellenów, którzy szczególnież w ostatnim czasie nadawali sobie codziennie więcéy charakteru prawdziwych agentów dyplomatycznych, i w miarę okoliczności za nadto starali się używać pozorów, iakoby Rządowi krajów, w których ich mocodawcy mieszkają, poselstwo ich nie było niewiadome, przez to postępowanie musieli bardzo

prędko pomnożyć wewnętrzne rozterki między Grekami.»

»Tak Jenerał Roche i Pułkownik Fabvier iednali umysły dla Francyi; Deputowani Wydziału Angielskiego dla Anglii. Pierwsi przekładali oddać Koronę Grecką Xięciu Orleańskiemu, podczas, gdy część drugich oświadczyła się za Xięciem Sussex. Wraz pośród tych obudwóch, Deputowany Wydziału Północno-Amerykańskiego, P. William Townshend - Washington, połączył się z republikanami. W tym sporze, głos Angielski musiał być mocniejszy, ponieważ z Anglii, za pomocą pożyczek wpłynęły pieniądze w znacznych summach i najbliższa pomoc — pomoc na morzu — w istocie najłatwiejszą mogłaby być dla Anglii.«

W d. 12. Lipca stanęło w zatoce wyspy Zante 5 Angielskich wojennych okrętów, mianowicie, trzy fregaty, iedna korweta i bryg. Dwa pierwsze wypłynęły d. 10. t. m. z Korfu. Z tych d. 13. rano popłynęła iedna fregata, bryg i iedna korweta do zatoki Patraskiej. Drugie obie dwie fregaty popłynęły w kierunku ku Archipelagowi. Między ostatnimi była fregata Cambrian, pod Kapitanem Hamiltonem.

W d. 14. trzy dopiero wspomniane okręty opuściły zatokę Messolungi i udały się do zamku w Morei, przy wniściu do zatoki Lepańskiej.

D. 16. widziano owe trzy Angielskie fregaty (dwie wyżey wspomniane i trzecią, która późnię z tamtemi się połączyła), przybywające od Cerigo na morzu pod Milo.

W d. 19. dwie z tych fregat zarzuciło kotwicę w zatoce Napoli, gdzie już stały trzy okręty wojenne Angielskie (fregata, korweta i bryg). Tegoż samego wieczora zawinął także okręt Angielski kupiecki, zwany statek pocztowy Londyński. Wiół on nową summę pożyczki 50,000 fun. szt.

W d. 20. stanął Kapitan Hamilton z fregatą Cambrian przed Napoli. Dniem wprzód był on w Spezzyi.

Tegoż samego dnia Rząd Hellenów odprawił posiedzenie nadzwyczajne, na którym Manrokordato, dniem wprzody przybyły z Hydry, powstawszy, miał zdać sprawę i w tęg, iak zapewniali, wystawić nieszczerne położenie Grecyi, daremny opór, rozwiązanie. wszystkich sił wojennych, największy niedostatek pieniędzy, radząc, aby Naród, ponieważ nie masz innego ratunku, poddał się iakiemu Moęarstwu Europejskiemu. Do tego miał przełożyć Anglią, iako

naypotężniejszą na morzu, i mającą największe źródła pieniężne.

W d. 21. rano Manrokordato, Colleti, Spirydion Tricupi i Spiliotaki udali się na fregatę Cambrian, i inieniem ludu Greckiego przełożyli żądanie Kapitanowi Hamiltonowi. Jaka była odpowiedź Angielskiego Kommodora, nie możemy iedynie podług samych powieści ludu zapewnić.

Za ich powrotem z eskadry Angielskiej udali się Deputowani Rządu przy wielkim tłumie ludu, do gmachu Rządowego, i natychmiast otworzono rejestr dla zapisania głosów na korzyść wniosku dla Anglii. Takież sam spis przedsięwzięto już w d. 20. w Spezzyi, gdzie Prymatowie w podobnym zamiarze lud zgromadzili.

W d. 23. przywiózł Bazyli Budari do Hydry wiadomość o tęg, co się stało w Napoli. Prymaci zwołali lud do wielkiego klasztoru. Tam Kondurioti uwiadomił zgromadzenie o prawdziwym stanie działań wojennych w Peloponezie. Wszystkie dotąd wieści o zwycięztwach ogłosił za zmyślane, aby lud omamić; zapewnić, że woyska Kolohtoniego zupełnie rozproszone, i Ibrahim Basza ze swojego stanowiska w Tripolizy może we wszystkich działach kierunkach. »Mayna nie czyni żadnego poruszenia« — »Moreyczykowie stracili odwagę, i t. d.« Zakończył wnioskiem, aby Hydryjoci poszli za przykładem Spezzyi, i chwycili się tego samego środka, co w Napoli. Wniosek ten dał powód do wielkiego zaburzenia w Zgromadzeniu. Kilka głosów dało się słyszeć, iż dawno iest planem, aby Grecyją zaprzedać Anglii. — Doniesienia, z których te podania czerpiemy, nie obeymują zapadłę uchwały*).

(Dalszy ciąg nastąpi.)

*) Gazeta Hydryjocka, którą aż do d. 1. Sierpnia n. s. mamy, milczy o wszystkich tych zdarzeniach. Przep. D. A.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 31. Październ. 1825 r. ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łót. 6 — detto po kr. 1, łót. 12 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 8 detto po kr. 1, łót. 16 — bochenek chleba białego po kr. 1, funt — łót. 25 5/8 — detto pokr. 3, funt 2 łót. 13 1/8 — detto po kr. 6, funt 4 łót. 26 4/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 9 3/8. — detto po kr. 3, funt. 3 łót. 28 3/8 — detto po kr. 6, funt. 7 łót. 25 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 3 łót. 9 7/8.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawionę; oraz wzywa się każdego, by wykorzenie przeciwnie taryfie doniósł, a prócz zataienia nazwiska, przyswoić odbierze nagrodę.